



## **Oboji svijet tolerancijom 2011.**

*Prijedlog nastavnih jedinica povodom  
Međunarodnog dana tolerancije*

*Svrha je odgoja i obrazovanja pretvoriti ogledala u prozore.  
Sydney J. Harris*

## Sadržaj

Uvod 3

Ružno pače 4

S kim bi, a s kim ne bi? 6

Etikete, ladice, kućice - aktivnost I. 8

Etikete, ladice, kućice - aktivnost II. 9

U kojem si filmu? 10

Glazbena slušaonica tolerancije 12

## Uvod

Međunarodni dan tolerancije 16. studenog i ove je godine prilika da se podsjetimo i osvijestimo važnost tolerancije!

Deklaracija o načelima tolerancije, donesena 16. studenog 1995. od Ujedinjenih naroda navodi: „Tolerancija je poštivanje, prihvaćanje i uvažavanje bogatstva različitosti svjetskih kultura, oblika izražavanja i bivanja ljudi. Tolerancija se učvršćuje znanjem, otvorenošću, komunikacijom i slobodom misli, savjesti i uvjerenja.“

Imamo li volju i sposobnost prihvatiti i dopustiti različitost, bilo da se radi o razlikama u političkom uvjerenju, vjerskim, rasnim ili spolnim razlikama? Ili pak različitosti nama bliskih ljudi, prijatelja, partnera, članova obitelji? Možemo li se toj različitosti čak radovati i slaviti je?

Kampanje za spolnu jednakopravnost, ravnopravnost osoba drugačije spolne orijentacije, osoba s invaliditetom, žrtava nasilja – proizlaze iz težnje svih ljudskih bića da se s njima postupa pravedno, da imaju jednake mogućnosti, usprkos razlikama koje između njih postoje. Ta ideja temelji se na činjenici da je svima nama, usprkos mnogim različitostima, jedna stvar zajednička – svi smo mi ljudska bića. Upravo zbog toga što smo svi ljudska bića, zavrijeđujemo i jednaka prava, bilo politička (na primjer pravo na glasovanje), građanska (što znači da se isti zakoni i pravni postupci jednako primjenjuju na sve građane jedne nacije) ili socio-ekonomska (Amnesty international).

Ipak, nasilje i agresija najčešće dobivaju znatno više pažnje i medijskog prostora od akcija koje potiču mir, nenasilje, toleranciju. Povijesni udžbenici pišu povijest ratova i sukoba, a mirovne kampanje zauzimaju marginalni prostor. Zašto je tome tako?

Dok mladi sve češće rješavaju nesuglasice obračunima na Facebooku i šakama, dok djevojke sve češće u skupinama nasrću fizički na druge djevojke, dok se političari vrijeđaju i zaoštavaju retoriku u predizbornoj kampanji, dok su obračuni navijačkih skupina sve žešći, a socio-ekonomske razlike u društvu sve veće, pitamo se što učimo nove generacije?

Veliku ulogu u zalaganju i borbi za tolerantnije i demokratskije društvo imaju upravo organizacije civilnog društva – udruge. Uz civilno društvo, država koristi vlastite institucije poput Vladinog Ureda za ljudska prava te Pučkog pravobranitelja kako bi promicala toleranciju i demokraciju.

Ipak, presudna je uloga upravo obrazovnog sustava da pruži primjer i omogući mladima da se sustavno upoznaju s građanskim obrazovanjem te idejama demokracije, tolerancije, nenasilne komunikacije i izgradnje mira.

Forum za slobodu odgoja povodom Dana tolerancije pokrenuo je kampanju: “Oboji svijet šarenim bojama tolerancije” čiji je cilj podići svijest o važnosti tolerancije u svakidašnjem životu, te osobno opredjeljeniji predanje u promicanju tolerancije u svojoj okolini. Pozivamo nastavnice, nastavnike, stručne suradnike, učenice i učenike da se pridruže obilježavanju ovog dana vlastitim radionicama, idejama, kreativnošću.

Izradili smo prijedloge nastavnih jedinica koje sadrže opis aktivnosti za nastavnike, kao i radne listove za učenike koji se mogu fotokopirati kao podloga za rad. Više o kampanji i načinima na koji ju možete poduprijeti pogledajte na <http://www.fso.hr/projekti-u-tijeku/tolerancija> i u prilogu ovog poziva.

Nastavne jedinice donosimo u nastavku teksta te vam želimo uspješno obilježavanje Dana tolerancije, kao i proslavu naših različitosti!

## Ružno pače

od 1. do 4. razreda osnovne škole

Korelacije	Odgojni zadaci	Obrazovni zadaci
Priroda i društvo Hrvatski jezik Strani jezik Likovni odgoj Sat razrednog odjela	Potaknuti poštivanje različitosti Promicati toleranciju Razvijati empatiju	Informirati učenike što je tolerancija Upućivati na slušanje drugoga Poticati izražavanje vlastitih misli i osjećaja Razvijati i proširivati rječnik



Preuzeto sa deviantart; © =Kilala04 (2008.)

### Opis aktivnosti

Ispričajte učenicama i učenicima priču o ružnom pačetu.

Povedite s njima diskusiju o priči.

Što se dogodilo s ružnim pačetom? Zbog čega su ga odbacivali?

Po čemu se sve možemo razlikovati? Po čemu ste vi u ovom razredu slični? A po čemu različiti?

Zašto je lijepo što smo svi različiti? Kako bi bilo da smo svi isti?

A što mislite, zašto neke smeta kad je netko drugačiji? Oni ih tada mogu ismijavati, ponižavati, tući, ogovarati... Što misliš zbog čega to čine?

Što im možeš poručiti?

Naslikaj svoju poruku tolerancije na radnom listiću s četkom!



## S kim bi, a s kim ne bi?

od 5. do 8. razreda osnovne škole

Korelacije	Odgojni zadaci	Obrazovni zadaci
Priroda i društvo Hrvatski jezik Strani jezik Likovni odgoj Sat razrednog odjela	Potaknuti poštivanje različitosti Promicati toleranciju Razvijati empatiju Spoznavati sebe i vlastite stavove	Informirati učenike što je tolerancija Poticati izražavanje vlastitih misli i osjećaja Razvijati i proširivati rječnik

### Opis aktivnosti

Povedite s učenicima diskusiju o tome koga najviše toleriraju, kome mogu lako sve oprostiti, ili koju osobu znaju da je jako drugačija od njih, a da se jako dobro slažu.

Ponudite im radne listiće s opisom različitih karakteristika pojedinih osoba te ih uputite da ispune tablicu. Pronađite skupine s kojima su se bili najmanje, odnosno najviše skloni zblížiti. Povedite diskusiju o rezultatima koje dobijete. Učenici mogu diskutirati najprije u malim grupama, a zatim svi zajedno.

Postavite im pitanja za razmišljanje, navedena na kraju tablice.

### Što je to tolerancija?

Tolerancija je poštivanje različitosti, a to znači uvažavanje svih osoba oko tebe, bez obzira na to što su oni različiti od tebe i tvojih prijatelja i bez obzira na to ponašaju li se te osobe različito od vas. Ljudi mogu imati različita mišljenja, potjecati iz različitih krajeva, voljeti ono što ti ne voliš i ne voljeti ono što ti voliš.

Tolerancija znači ne podlijegati ljutnji, mržnji i želji da povrijedimo drugoga. Tolerantni postajemo kada drugu osobu upoznamo, a time upoznamo i njihova mišljenja, strahove i nadanja bez obzira na to razlikuju li se od naših.

Do kršenja ljudskih prava dolazi najčešće zbog nesposobnosti vlada ili pojedinaca/ki da uzmu u obzir i toleriraju različitosti drugih. Kao krajnji primjer može se uzeti jedan vojni režim koji iskorjenjuje različitosti koje smatra prijetećima. Ili primjerice fizički ili verbalni napad na osobu čija nas jedna izdvojena osobina smeta (nacionalna, vjerska pripadnost, spolna orijentacija, neka osobina...) U blažem slučaju, nedostatak tolerancije vodi do stvaranja osobnih predrasuda i diskriminacije grupa ili pojedinaca/ki (izoliranje, odbacivanje, ignoriranje, nedavanje jednakih šansi prilikom ocjenjivanja, zapošljavanja, napredovanja). Iz Opće deklaracije o ljudskim pravima.

16. studenog obilježava se MEĐUNARODNI DAN TOLERANCIJE. To je dan kada se diljem svijeta podsjeća na poštivanje i uvažavanje drugačijih od nas.

No, za početak dobro je biti svjestan onoga i onih koje ne toleriramo, ili prema kojima imamo negativan stav, jer smo tome svi skloni. Na to utječu naša iskustva, stavovi društva, prikaz medija te navike i stavovi u našim obiteljima..

## Od susjeda do dečka i cure

Razmisli o sljedećim skupinama i označi bi li volio/voljela osobu koja posjeduje tu karakteristiku, kao – kolegu u razredu / susjeda / prijatelja / najboljeg prijatelja/icu / dečka / curu.

	Susjed/a	U razredu	Prijatelj/ica	Najbolji prijatelj/ica	Dečko/Cura
Nogomenti navijač					
Rom/kinja					
Delikvent					
Sluša narodnjake					
Siromašan/na					
Ovisnik/ca					
Osoba prekomjerne težine					
HIV pozitivna osoba					
Stariji/a od tebe godina					
Afro-amerikanac/ka					
Srbin/Srpkinja					
Maneken/ka					
Gay					
Skinhead					
Emo					
Gothic					
Heavy metalac					
Osoba s invaliditetom					
Psihički oboljela osoba					

### Pitanja za razmišljanje:

Bilo koja od osoba s ovim osobinama može biti tvoj rođak/rođakinja – njih ne biramo, već su pripadnici naše obitelji. Kako bi se osjećao/osjećala u vezi te osobe? Bi li ti bilo lakše da je prihvatiš, ili čak da imaš blizak odnos s tom osobom?

Znaš li osobu koja pripada nekoj od navedenih skupina?

Što ako upoznaš nekog tko ti je jako simpatičan/simpatična, i zatim saznaš da pripada nekoj od ovih skupina?

Sjeti se još nekih osobina koje ti je jako teško tolerirati kod drugih! Koje su to osobine?

Što bi htio/htjela da drugi toleriraju kod tebe?

## Šetnja tolerancije

Razmisli: bi li mogao biti jako dobar prijatelj/ica s nekim tko je:

*Nogometni navijač, npr. Dinama*

*Rom/Romkinja*

*Delinkvent*

*Tko sluša narodnjake*

*Odlikaš*

*Bogataš*

*S prevelikom težinom*

*HIV pozitivna osoba*

*Afro-amerikanac*

*Srbini/Srpkinja*

*Manekenka*

*Gay*

*Skin*

*Emo*

*Gothic*

*Heavy metalac*

*Stariji ili mlađi od tebe 5 godina*

*Psihički bolestan/bolesna (npr. depresija, psihoza, anksiozni poremećaji...)*

Ako je tvoj odgovor DA, stani na desnu stranu, ako je NE, stani na lijevu stranu razreda, a ako nisi siguran/ sigurna stani u sredinu.

Pitanja za raspravu:

Što ti se ne sviđa kod osoba ove skupine, koje im još osobine pripisuješ? Povedite malu diskusiju svaki put. Učenicima će možda biti neugodno opredjeliti se za odgovor NE, no možda će im biti lakše stati u sredinu i opisati koje osobine pripisuju toj skupini.

Napomena: Nakon svake diskusije, možeš promijeniti svoju poziciju u odnosu na tu skupinu!



## Etikete, ladice, kućice - aktivnost I.

od 7. razreda osnovne škole do 4. razreda srednje škole

Korelacije	Odgojni zadaci	Obrazovni zadaci
Hrvatski jezik Strani jezik Likovna kultura Sat razrednog odjela Psihologija	Osvijestiti kod učenika predrasude o drugima te kako nas opterećuju “suvišnim teretom” Pružiti učenicima priliku da predrasudu koju su osjetili o sebi, pretoče u poruku u vezi iste kojom mogu aktivno utjecati da se ona promijeni	Poticati učenike na izražavanje pozitivnih misli i osjećaja Spoznati pojam predrasuda i osvijestiti ih Osnažiti učenike kako bi spoznali da se svatko može boriti s predrasudama o sebi, utjecati na njih ukazujući na njihovu neutemeljenost

### Opis aktivnosti

Svaki učenik ima zadatak nacrtati crtež/karikaturu sebe ili čovječuljka koji ga predstavlja na polovicu flip-chart papira te na odgovarajuće mjesto na crtežu napisati predrasudu/nepravdu koju je na vlastitom primjeru osjetio da drugi imaju o njemu (npr. učenik duge kose napiše pored svoje nacrtane glave “panker, pijanac, narkoman” ukoliko je doživio da su ga zbog duge kose drugi takvim doživjeli, a nije istina da je takav).

Na osnovi napisane predrasude osmisli pozitivnu poruku koju želi prenijeti onima koji su zaslužni za tu predrasudu i napiše je na post-it papirić (npr. “Svatko ima pravo imati frizuru kakvu želi.”; “Frizura, kakva god ona bila, nije razlog da se nekog isključuje iz društva ili ga se ponižava.”; i sl.)

Nakon što su učenici završili s ispisivanjem predrasuda o sebi koje su osjetili ili primijetili, izlažu pred ostalima – tko želi.

Nakon što učenik predstavi predrasudu o sebi, upitamo ostale učenike je li se tko od njih ponio prema nekome slično te da budu iskreni jer ih nitko neće osuđivati. Učenik koji je doživio na vlastitom primjeru predrasudu, zalijepi *post-it* sa svojom porukom npr. na ploču ili poster, tako da svi vide ovu poruku.

Na taj način svi će moći vidjeti koliko su prisutne predrasude u njihovom razredu koji predstavlja zajednicu, društvo u malom te koliko su one nepotrebne i štetne.

S učenicima na kraju aktivnosti povesti raspravu o provedenoj vježbi, o tome kako su se tijekom nje osjećali, te jesu li došli do kakvih zaključaka vezanih za predrasude te koji bi to bili.

## Etikete, ladice, kućice - aktivnost II.

od 7. razreda osnovne škole do 4. razreda srednje škole

Korelacije	Odgojni zadaci	Obrazovni zadaci
Hrvatski jezik Strani jezik Sat razrednog odjela Psihologija	Osvijestiti kod učenika različiti položaj određenih pojedinaca i/ili skupina u društvu obzirom na mogućnosti i predrasude o njima te razinu njihove moći	Poticati učenike na raspravu o poziciji moći u društvu Naučiti učenike što je diskriminacija, kako ju prepoznati i zaustaviti

### Opis aktivnosti

Na svakog učenika po slučajnosti zalijepite "etiketu" ili pojam koji predstavlja određenu ulogu na način da ju on ne vidi i ne zna o kojoj "etiketi"/ulozi je riječ.

Svi učenici dobivaju zadatak da se prema ostalima ponašaju s obzirom na njihove "etikete"/uloge služeći se samo neverbalnom komunikacijom.

Učenicima dajte 5-7 minuta da izvrše zadatak nakon čega ih uputite da se svrstaju u dvije skupine obzirom na to kako su se drugi prema njima ponašali i to u: OMILJENI U DRUŠTVU / MOĆNI ili NEPOŽELJNI U DRUŠTVU / NEMOĆNI, ili pak u liniju po gradaciji poželjnosti i nepoželjnosti.

Nakon što su se opredijelili i svrstali u odgovarajuću grupu, učenici otkrivaju koga su predstavljali te povedemo raspravu o položajima određenih skupina ljudi u društvu i percepciji njihove moći.

### Popis mogućih "etiketa" i uloga:

U srednji stupac možete navesti vlastite "etikete".

bogatašica		Kinez/Kineskinja
političar		punker
gluhi/a dječak/djevojčica		poznata pjevačka zvijezda
Rom		invalid
prelijepa djevojčica/dječak		liječnik
dječak/djevojčica s lošim ocjenama		voli narodnjake
tračERICA		usvojeno dijete/dijete iz doma

## U kojem si filmu?

srednja škola

Korelacije	Odgojni zadaci	Obrazovni zadaci
Strani jezik - engleski Sat razrednog odjela Psihologija Likovni	Potaknuti poštivanje različitosti Promicati toleranciju Razvijati empatiju	Informirati učenike što je tolerancija Upućivati na slušanje drugoga Poticati izražavanje vlastitih misli i osjećaja Razvijati i proširivati rječnik

### Opis aktivnosti

Pogledajte s učenicima odabrani insert iz filma te povedite diskusiju temeljem pitanja za raspravu. Spomenite i druge navedene filmove i problematizirajte teme kojima se bave. Dodajte i vlastite primjere. Podijelite ih u male grupe koje prezentiraju svoje zaključke ostalima.

### Stereotipi, predrasude, diskriminacija

Različitost znači biti drukčiji, drukčiji od osobina koje pripadaju nama osobno ili grupi kojoj pripadamo. Neke od kategorija po kojima se ljudi razlikuju su starosna dob, spol, fizičke osobine, etnička pripadnost ali i obrazovanje, bračni status, vjerska uvjerenja, radno iskustvo, fizički ili mentalni hendikepi... Kada je netko različit u našoj okolini, često dolazi do pojave stereotipa, predrasuda i diskriminacije. Stereotip je pojednostavljeno poopćenje ili generalizacija o nekoj grupi ljudi koja ne uviđa individualne razlike među njima. Predrasuda je unaprijed stvoreni sud o nekoj osobi ili grupi ljudi bez odgovarajućeg znanja o njima. Diskriminacija je nejednako postupanje prema osobi ili grupi ljudi zbog njihovih karakteristika. Ona onemogućava ili ograničava primjenu ljudskih prava.

No, različitost nam također daje i potpunu sliku kako o drugima tako i o nama samima. Gledajući stvar iz različitih kutova, potiče nas na interakciju i razmišljanje.

### Pitanja za raspravu:

O kojim predrasudama govore ovi filmovi?

Na koji nas način uče toleranciji, u kojim dijelovima?

Zašto kažemo da je biti u većini test tolerancije, a biti u manjini test hrabrosti?

Kad osjećaš da si "glavni", da si popularan, u većini?

Gdje i s kim osjećaš da si u "manjini", manje vrijedan, manje važan?

Koji stereotip o tebi ljudi najčešće imaju, s kojim si se krutim i neprovjerenim stavom o sebi susreo ili susrela? U kojim je to situacijama i s kojim ljudima?



### Pisci slobode (Freedom Writers)

Poveznica na video isječak: <http://www.youtube.com/watch?v=eYYf-mUmPqI>

O čemu govori ovaj insert? Na koji način postoje razlike i sličnosti između grupa koje međusobno ne komuniciraju? Koje razlike postoje u vašem razredu?

*Zaplet: učenici različitih etničkih skupina bili su posve odvojeni i ulazili u međusobne sukobe, ne shvaćajući koliko toga imaju zajedničkog i koliko ih to povezuje.*



### Gran Torino

Poveznica na video isječak: <http://www.youtube.com/watch?v=eYYf-mUmPqI>

*Zaplet: stari ljutiti ratni vojni veteran, samotnjak s nizom predrasuda prema azijatima, upoznaje se s obitelji Hmong (etnička skupina planinskih predjela Kine, Laosa, Vijetnama) i postaje im velikim zaštitnikom i prijateljem.*



### U potrazi za Nemom (Finding Nemo)

*Zaplet: Nemo, mala ribica s jednom "krivom" perajom koji živi samo s tatom, izgubi se i bude otet te ga njegov tata Marlin zajedno sa "šašavom" ribicom Doryn traži i pri tom upoznaje različite zanimljive likove.*



### Wall-E

*Zaplet: stari zahrđali robotić Wall-e koji skuplja smeće na Zemlji, upoznaje super-modernu roboticu Evu i njih dvoje se zaljubljuju te prođu niz nedaća kako bi ponovo bili zajedno i spasili Zemlju od uništenja.*



### Djevojka od milijun dolara (Million Dollar Baby)

*Zaplet: odličan, ali star i marginaliziran trener boksa koji "ne trenira djevojke" pristaje trenirati 30-godišnju konobaricu Margaret koja želi postati profesionalna boksačica..*

# Glazbena slušaonica tolerancije

srednja škola

Korelacije	Odgojni zadaci	Obrazovni zadaci
Strani jezik Sat razrednog odjela Psihologija Glazbena kultura	Potaknuti poštivanje različitosti Promicati toleranciju Razvijati empatiju	Informirati učenike o tome što je tolerancija Upućivati na slušanje drugoga Poticati izražavanje vlastitih misli i osjećaja Razvijati i proširivati rječnik

## Opis aktivnosti

Poslušajte zajedno s učenicama i učenicima odabrane pjesme i /ili pogledajte spotove – koji govore o (ne) toleranciji. Podijelite ih u male grupe, podijelite im pitanja za razmišljanje i raspravu te potaknite da prepoznaju ključnu temu pjesme. Potaknite ih i da navedu gdje su još primijetili primjere netolerantnosti (npr *reality showovi*, *super-talent showovi* i sl.).

Inspirirajte ih da napišu vlastite stihove (pojedinačno ili zajedno) na temu tolerancije, ili da osmisle vlastitu školsku himnu tolerancije.

## Prijedlozi glazbenih primjera:

*En Vogue: Free your Mind*

*Jewel: Pieces of You*

*TLC: Unpretty*

*John Lennon: Imagine*

*Christina Aguilera: Beautiful*

*Mulan soundtrack: Reflection*

## Ostala pitanja za raspravu

Koji stereotip o tebi ljudi najčešće imaju, s kojim si se krutim i neprovjerenim stavom o sebi susreo ili susrela? U kojim je to situacijama i s kojim ljudima?

## En Vogue: Free your mind

Tekst: Denzil Foster, Thomas McElroy

*Prejudice, wrote a song about it.  
Like to hear it? Here it go.*

*I wear tight clothing, high heeled shoes  
It doesn't mean that I'm a prostitute, no, no, no  
I like rap music, wear hip hop clothes  
That doesn't mean that I'm sellin' dope no, no, no  
Oh my forgive me for having straight hair, no  
It doesn't mean there's another blood in my heir, ya, ya  
I might date another race or color  
It doesn't mean I don't like my strong black brothers.*

*oh la la, oh la la, oh la la, oh la la  
Why oh why must it be this way?  
oh la la, oh la la, oh la la, oh la la  
Before you can read me you got to learn how to see me, I said*

*Free your mind and the rest will follow  
Be color blind, don't be so shallow.  
Free your mind and the rest will follow  
Be color blind, don't be so shallow*

*So I'm a sistah  
Buy things with cash  
That really doesn't mean that all my credit's bad, oooh  
So why dispute me and waste my time  
Because you really feel the price is high, for me  
I can't look without being watched, and oh  
You rang my buy before I made up my mind, OW!  
Oh now attitude, why even bother  
I can't change your mind, you can't change my color*

*Why oh why must it be this way?  
Before you can read me you got to learn how to see me, I said*

*Free your mind and the rest will follow  
Be color blind, don't be so shallow...  
Free your mind and the rest will follow  
Be color blind don't be so shallow... Free Your mind!*

**Raspravite: Što za tebe znači «osloboditi um» i «ne biti plitak»?**

## Jewel: Pieces of you

Tekst: Jewel Kilcher

*She's an ugly girl, does it make you want to kill her?  
She's an ugly girl, do you want to kick in her face?  
She's an ugly girl, she doesn't pose a threat.  
She's an ugly girl, does she make you feel safe?  
Ugly girl, ugly girl, do you hate her  
'Cause she's pieces of you?*

*She's a pretty girl, does she make you think nasty thoughts?  
She's a pretty girl, do you want to tie her down?  
She's a pretty girl, do you call her a bitch?  
She's a pretty girl, did she sleep with your whole town?  
Pretty girl, pretty girl, do you hate her  
'Cause she's pieces of you?*

*You say he's a faggot, does it make you want to hurt him?*

*You say he's a faggot, do you want to bash in his brain?  
You say he's a faggot, does he make you sick to our stomach?  
You say he's a faggot, are you afraid you're just the same?  
Faggot, Faggot, do you hate him  
'Cause he's pieces of you?*

*You say he's a Jew, does it mean that he's tight?  
You say he's a Jew, do you want to hurt his kids tonight?  
You say he's a Jew, he'll never wear that funny hat again.  
You say he's a Jew, as though being born were a sin.  
Oh Jew, oh Jew, do you hate him  
'Cause he's pieces of you?*

**Raspravite: O čemu Jewel pjeva? Što znači «pieces of you» u ovoj pjesmi?**

## TLC: Unpretty

Tekst: Dallas Austin, Tionne Watkins

*I wish could tie you up in my shoes  
Make you feel unpretty too  
I was told I was beautiful  
But what does that mean to you  
Look into the mirror who's inside there  
The one with the long hair  
Same old me again today (yeah)*

*My outsides look cool  
My insides are blue  
Everytime I think I'm through  
It's because of you  
I've tried different ways  
But it's all the same  
At the end of the day  
I have myself to blame  
I'm just trippin'*

[Chorus:]  
*You can buy your hair if it won't grow  
You can fix your nose if he says so  
You can buy all the make up  
That M.A.C. can make  
But if you can't look inside you  
Find out who am I too  
Be in the position to make me feel  
So damn unpretty  
I'll make you feel unpretty too*

*Never insecure until I met you  
Now I'm bein' stupid  
I used to be so cute to me  
Just a little bit skinny  
Why do I look to all these things  
To keep you happy  
Maybe get rid of you  
And then I'll get back to me (hey)*

**Raspravite: Što za tebe znači «biti savršen», a što «biti ona/j koja/koji jesam»?**

## **Dodatak: Istraživanje – prema kome mladi imaju najviše predrasuda, a prema kome najmanje?**

Rezultati zanimljivog i aktualnog (2011. g.) istraživanja karlovačkih gimnazijalaca, provedenog među 622 učenika, pod vodstvom prof. psihologije Sanje Goste-Jerman, govore sljedeće:

Pokazalo se da mladi posjeduju predrasude kojih često nisu svjesni, te da veću sklonost predrasudama pripisuju svojim vršnjacima nego odraslima.

No, postoje i one škole u kojima su učenici svjesni da imaju predrasude – a u tim su školama učenici ujedno i najtolerantniji prema različitim skupinama! To bi značilo da oni koji su svjesni svojih predrasuda iskazuju tolerantnije stavove i ponašanje.

Prema mišljenju učenica i učenika, roditelji i nastavnici imaju najviše predrasuda prema seksualnoj orijentaciji i ovisnosti. Najviši postotak predrasuda među ispitanicima pokazao se prema seksualnoj orijentaciji, ovisnostima i različitim subkulturama, a najmanji prema siromašnima i osobama s posebnim potrebama. Analizirajući skalu socijalne distance u kojoj je bilo 16 predloženih društvenih skupina došlo se do podatka da je najveći stupanj predrasuda razvijen prema ovisnicima, Romima i homoseksualcima. Pri procjeni stupnja bliskosti prema pripadnicima pojedinih društvenih skupina prvo mjesto zauzimaju Amerikanci, potom crnci, koje u stopu slijede obožavatelji cajki, dok je najveći stupanj predrasuda razvijen prema Romima. Iz dobivenih podataka isčitava se da su u svim srednjim školama predrasudama skloniji dečki, osim u jednoj školi u kojoj su predrasudama bile sklonije djevojke.

Forum za slobodu odgoja, Zagreb, 2011.

Uredila: Ana Karlović

Suradnice/suradnici: Mario Bajkuša, Eli Pijaca Plavšić, Diana Batinić, Marina Brkić, Tamara Puhovski.

[www.fso.hr](http://www.fso.hr)

Napomena: Prijedlozi nastavnih jedinica sadržani u ovoj publikaciji napravljeni su u dobroj namjeri i ponuđeni nastavnicima i nastavnicama. Forum za slobodu odgoja nije odgovoran za moguće posljedice nastale nestručnim provođenjem ovih nastavnih jedinica.

Materijali korišteni u ovoj publikaciji su kreirani i preuzeti u neprofitne i obrazovne svrhe. Logotipi, vizuali i slike su vlasništvo njihovih autora i tvrtki. Forum za slobodu odgoja ne polaže nikako vlasništvo na logotipe, vizuale i slike korištene u ovoj publikaciji.

Pripremljeno uz potporu Grada Zagreba, Ureda gradonačelnika. Stavovi nužno ne predstavljaju službeno mišljenje Grada Zagreba, Ureda gradonačelnika.



FORUM  
ZA  
SLOBODU  
ODGOJA

